

nationaal Veteranen Platform

Belangenbehartiger van Nederlandse Veteranen

Doorn, 13 februari 2026

Betreft: Standpunt nationaal VP inzake Dienstplichtige Veteranenspeld

Aanleiding:

De Stichting TRIS Kontakten (hierna: de Stichting) heeft ten behoeve van alle dienstplichtige militairen in 2024 een veteranenspeld ontwikkeld. In dezelfde vorm als de veteranenspeld, maar met de kleuren rood, wit en blauw. Deze speld is onder andere uitgereikt op 30 augustus 2024 aan degenen die aanwezig zijn geweest tijdens de grote TRIS reünie in Havelte¹.

De dienstplichtige veteranenspeld is bedoeld als uiting van erkenning en een eerbetoon aan alle dienstplichtigen die naar zeggen van de Stichting, evenals de veteranen die het Draaginsigne Veteranen uitgereikt krijgen, binnen de Nederlandse strijdkrachten zijn opgeleid met dezelfde plichten en taken en deze ook naar behoren voor Nederland hebben vervuld¹.

Het nationaal Veteranen Platform (hierna: het nationaal VP) heeft als doel namens en in samenwerking met haar leden, het behartigen van de algemene belangen van alle Nederlandse veteranen en hun relaties op erkenning en waardering te bevorderen en zorg te waarborgen².

Het nationaal VP is op de hoogte gekomen van het bestaan en de uitreiking van de dienstplichtige veteranenspel via de website van de TRIS en wil haar standpunt hierover kenbaar maken.

Achtergrond Draaginsigne Veteranen:

Het Draaginsigne Veteranen, ook wel de veteranenspeld genoemd, werd op 20 januari 2003 ingesteld met het Instellingsbesluit Draaginsigne Veteranen³ en staat symbool voor de waardering voor het risicovolle werk dat veteranen in het verleden als militair in naam van de Nederlandse samenleving hebben verricht.

Het Instellingsbesluit Draaginsigne Veteranen is in het Handboek Onderscheidingen van het Ministerie van Defensie opgenomen en is ook het enige, in dit Handboek opgenomen, erkenningsmiddel met draagrecht voor veteranen in het algemeen⁴.

Conform de instellingsbeschikking geldt voor het draaginsigne:

- **Eigendom en Handhaving:** het draaginsigne is ingesteld door de Minister van Defensie. Het Ministerie van Defensie is eigenaar van het ontwerp van de veteranenspeld en kan optreden tegen oneigenlijk gebruik of misbruik van het ontwerp.

nationaal Veteranen Platform

Belangenbehartiger van Nederlandse Veteranen

- **Draagrecht:** het Draaginsigne Veteranen wordt verstrekt aan de veteraan die in het bezit is van een veteranenpas en die als zodanig staat ingeschreven bij het Veteranen Instituut (art. 2). Alleen personen met de officiële veteranenstatus hebben derhalve recht op de speld.
In de toelichting van de instellingsbeschikking Draaginsigne Veteranen wordt als definitie van veteraan beschreven: “De gewezen militair die het Koninkrijk der Nederlanden heeft gediend in oorlogsomstandigheden of daarmee overeenkomende situaties, inbegrepen internationale vredesmissies binnen en buiten het verband van de Verenigde Naties, alsmede personeel van voormalige gouvernementele krijgsmachten dat onder oorlogsomstandigheden of in internationale vredesmissies heeft gediend en het gemilitariseerde vaarplichtige koopvaardijpersoneel uit de Tweede Wereldoorlog”⁵.
- **Doel:** in de toelichting in de instellingsbeschikking wordt gesteld dat Defensie in haar veteranenbeleid heeft gekozen voor het bevorderen van de maatschappelijke waardering en (h)erkenning van de veteraan en dat het besluit tot instelling van de veteranenspeld er toe strekt de voorgestane maatschappelijke waardering en erkenning van veteranen op symbolische wijze tastbaar te maken én om de onderlinge band tussen veteranen te verstevigen.

In het Veteranenbesluit⁶ wordt het doel - erkenning en waardering voor veteranen - van de veteranenspeld nogmaals bevestigd. Daarnaast wordt de symboliek van het draaginsigne uitgelegd. Het draaginsigne heeft de vorm van een zwaardschede die de letter V vormt. De V staat voor veteraan, vrede en veiligheid en is symbolisch voor de operaties die de veteraan heeft uitgevoerd en voor de verbondenheid tussen de veteranen.

Het ontwerp van de veteranenspeld is gedeponereerd door het Ministerie van Defensie in het Benelux merkenoverzicht (10 december 2010 onder nummer 887170 Knijff Trademark Attorneys) en heeft daarmee een beschermde status en mag slechts gedragen worden door de minister erkende Veteranen.

Bespreking:

De Stichting TRIS Kontakten stelt dat zij met de Dienstplichtige veteranenspeld geen afbreuk wil doen aan de veteranenspeld, en dat met de Nederlandse vlag-kleuren op deze speld ten opzichte van de veteranenspeld een duidelijk onderscheid is gemaakt om aan te duiden dat deze speld speciaal voor de dienstplichtige militairen is ontworpen⁷.

Hiermee wordt echter voorbijgegaan aan de gelijke vorm van beide spelden. Ook de Dienstplichtige Veteranenspeld heeft de V-vorm die nu juist bedoeld was om uiting te geven aan de symboliek; veteraan, vrede en veiligheid (en verbondenheid tussen veteranen onderling). Alhoewel voor veteranen wellicht duidelijk zal zijn dat door gebruik van de kleuren rood-wit-

nationaal Veteranen Platform

Belangenbehartiger van Nederlandse Veteranen

blauw de Dienstplichtige speld afwijkend is, zal dat voor de samenleving hoogstwaarschijnlijk helemaal niet duidelijk zijn. Men ziet immers een speld in de vorm van een V van veteraan. Het onderscheidend vermogen is daarmee nauwelijks aanwezig. Door niet-veteranen een dergelijke speld te laten dragen wordt afbreuk gedaan aan de uniciteit van het draaginsigne veteranen en wordt oneigenlijk gebruik gemaakt van het ontwerp van het draaginsigne veteranen.

Ook de naamgeving van de speld voor dienstplichtigen is oneigenlijk. De dienstplichtigen waar deze speld voor is bedoeld zijn immers geen veteranen. Door de naam Dienstplichtige veteranenspeld te gebruiken lijkt het alsof de dragers dienstplichtig zijn geweest én veteraan. Hiervan is echter bij de meesten geen sprake; ze zijn wél dienstplichtig geweest maar hebben niet de veteranenstatus. De naamgeving is daarmee misleidend en onduidelijk voor de samenleving. Overigens mogen degenen die wél als dienstplichtige de veteranenstatus hebben gekregen, vanzelfsprekend wél het draaginsigne veteranen dragen.

Conclusie:

Ondanks dat wij als nationaal VP alle militairen die het Nederlandse belang in enige vorm hebben gediend erkentelijk zijn voor hun bijdrage, keurt het nationaal VP het dragen van de door de Stichting TRIS Kontakten ontworpen Dienstplichtige veteranenspeld sterk af. De dienstplichtige militairen die gediend hebben in het Nederlandse leger en/of en onder het Regiment Infanterie Oranje Gelderland bij de Troepenmacht in Suriname zijn door de minister niet officieel erkend als veteraan, en hebben derhalve geen recht op het dragen van dit wettelijk beschermde draaginsigne of direct afgeleide vormen daarvan. In dit kader is het dragen van het draaginsigne veteranen, of zoals in dit geval een direct afgeleide vorm daarvan, door niet erkende veteranen, een ondermijning van de waarde, waardering en erkenning de alsmede (publieke) herkenbaarheid van en voor de daadwerkelijk erkende veteranen.

Naast het feit dat dit oneigenlijk gebruik door de minister bestraft kan worden, is het een vorm van "stolen valor" die door de veteranengemeenschap sterk wordt afgekeurd.

Wij doen een sterk beroep op u om dit draaginsigne niet meer te verstrekken dan wel te dragen.

Tot slot is het aan de Minister van Defensie om hier verder actie op te nemen, zoals het u ook vrijstaat om bij de minister een verzoek in te dienen tot het verkrijgen van de veteranenstatus.

Namens het bestuur van het nationaal Veteranen Platform,

**nationaal
Veteranen Platform**
Belangenbehartiger van Nederlandse Veteranen

Met vriendelijke groet,
nationaal Veteranen Platform

J.F.A.M. van Griensven
Luitenant-generaal b.d.
Voorzitter